

Prof.dr.sc. Davor Plavec, dr.med.
Predsjednik Hrvatskog društva za sportsku medicinu HLZ

Zdravstveni pregledi sportaša

Zakon o sportu

NN 141/22

na snazi od 01.01.2023.

Sportaš

Članak 8.

- Sportaš je osoba koja sudjeluje u sportskoj pripremi odnosno treningu i službenom sportskom natjecanju s ciljem ostvarivanja što boljeg postignuća odnosno postizanja natjecateljskih rezultata u svim dobnim kategorijama i razinama sportskog natjecanja.

Vrste sportaša

Članak 9.

- Sportaš može biti profesionalni sportaš i sportaš amater.

Zdravstveni pregled

Članak 15.

- (1) **U sportskom natjecanju i sportskoj pripremi može sudjelovati sportaš** za kojega je utvrđena **zdravstvena sposobnost za navedeni sport i dobnu skupinu.**
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na sportaša registriranog u klubu koji ima sjedište izvan Republike Hrvatske.
- (3) Zdravstvena sposobnost utvrđuje se zdravstvenim pregledom za razdoblje koje **ne može biti dulje od 24 mjeseca.**

Zdravstveni pregled

Članak 15.

- (4) Sportaš mora obaviti zdravstveni pregled **najkasnije mjesec dana** od dana **početka bavljenja sportskom pripremom**.
- (5) Način obavljanja zdravstvenog pregleda, specijalnost liječnika koji obavljaju zdravstveni pregled, rok, vrstu i opseg pregleda sportaša za pojedini sport, učenika i studenata koji sudjeluju u natjecanjima u sustavu školskog i akademskog sporta te organizaciju medicinske pomoći u sportu **pravilnikom** propisuje čelnik tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo, uz prethodnu suglasnost čelnika tijela državne uprave nadležnog za sport.

Osiguranje sigurnosti i pružanje medicinske pomoći

Članak 57.

- (1) Neposredni organizator sportskih natjecanja dužan je osigurati sigurnost i pružanje medicinske pomoći na sportskom natjecanju.
- (2) Standardi i normativi mjera za osiguranje medicinske pomoći iz stavka 1. ovoga članka propisuju se **pravilnikom** iz članka 15. stavka 5. ovoga Zakona.
- (3) Sigurnost na uređenim skijalištima pravilnikom propisuje čelnik tijela državne uprave nadležan za sport.

PRAVILNIK O ZDRAVSTVENIM PREGLEDIMA SPORTAŠA

- OPĆE ODREDBE
- NAČIN I ROKOVI OBAVLJANJA ZDRAVSTVENOG PREGLEDA
- SPECIJALNOST LIJEČNIKA KOJI OBAVLJAJU ZDRAVSTVENI PREGLED
- VRSTA I OPSEG PREGLEDA SPORTAŠA ZA POJEDINI SPORT, UČENIKA I STUDENATA KOJI SUDJELUJU U NATJECANJIMA U SUSTAVU ŠKOLSKOG I AKADEMSKOG SPORTA
- MEDICINSKA DOKUMENTACIJA
- ORGANIZACIJA PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI U SPORTU; STANDARDI I NORMATIVI MJERA ZA OSIGURANJE PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI NA SPORTSKOM NATJECANJU
- PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

OPĆE ODREDBE

Članak 3.

- Odredbe ovoga Pravilnika jednako se primjenjuju na **sustav sporta, parasporta i sporta gluhih**, osim kada je drugačije propisano ovim Pravilnikom.

Članak 4.

- Pojmovi sportaš, sportska djelatnost, sportsko natjecanje i priprema, školski sport i akademski sport, sportski klub, sportski savez, sportska zajednica koriste se sukladno odredbama zakona kojima se uređuje sustav sporta.

Članak 5.

- Pojam zdravstveni pregled sportaša odnosi se na zdravstveni pregled kojim se utvrđuje zdravstvena sposobnost sportaša za navedeni sport i dobnu skupinu.

NAČIN I ROKOVI OBAVLJANJA ZDRAVSTVENOG PREGLEDA

Članak 6.

- (1) Sportaš **mora obaviti zdravstveni pregled najkasnije mjesec dana** od dana početka bavljenja sportskom pripremom, odnosno najkasnije unutar mjesec dana od početka treninga mora posjedovati važeće uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti sportaša izdano od strane nadležnog liječnika.
- (2) Klasifikacija sportova sadrži popis sportova sukladno nomenklaturi sportova podijeljenih po statičkom i dinamičkom opterećenju tijekom sportske aktivnosti i sastavni je dio ovoga Pravilnika (Tablica – Prilog I).

TABLICA KLASIFIKACIJE SPORTOVA

Povećanje statičke komponente	III. Visoko (>50% MVC)	bob, dizanje utega*+, jedrenje*+, goalball, jet ski*+, kasački sport, motociklizam*+, obaranje ruke, potezanje užeta, powerlifting, sanjkanje, sportski ribolov na moru	alpsko skijanje, body building i fitness*+, gimnastika*+, hrvanje*, judo, skijanje na vodi i wakeboard*+, snowboard*+, sumo	biciklizam*+, boks, kajak-kanu, savate, sportsko penjanje+, breaking (sportski ples), triatlon*+, veslanje, kickboxing
	II. Umjereno (20-50% MVC)	automobilizam*+, casting, konjički sport*+, motonautika*+, podvodni ribolov, ronilaštvo*+, skibob, skokovi u vodu, sportski ribolov (slatke vode), streličarstvo, zrakoplovstvo*+	aikido, galopski sport, ju-jitsu, karate, kendo, nanbudo, paraodbojka, polo, skateboarding*+, surfing, taekwondo, twirling, umjetničko plivanje	akrobatski rock'n'roll, američki nogomet*, atletika, brzo klizanje na kratke staze, cheer/cheerleading/navijanje, hokej na ledu*, korfbal / netball, košarka*, koturaljkanje*+, lacrosse*, moderni pentatlon, nogomet*, plivanje, ragbi*, rukomet, sambo*, skijaško trčanje, tajlandski boks*, tenis, umjetničko klizanje, vaterpolo
	I. Nisko (<20% MVC)	biljar, bridge, croquet, curling, dame (igra), go, golf, kriket, kuglanje, kuglanje na ledu, minigolf, pikado, sleddog, streljaštvo, šah	baseball, boćanje, fistball, flying disc, hokej u elektromotornim kolicima, mačevanje, odbojka, padel, parakuglanje, paraples, para precizna orijentacija, planinarstvo, sepak takraw, showdown, softball, stolni tenis, teqball, torball	biatlon, badminton, bandy, daljinsko plivanje, floorball, hokej na travi*, nogotenis, nordijsko skijanje, orijentacijski sport, Pelota Basque*, planinarsko skijanje, racketball, sinkronizirano klizanje, soft tennis, sportski ples, squash, wushu*
		A. Nisko (<40% MaxVO₂)	B. Umjereno (40-70% MaxVO₂)	C. Visoko (>70% MaxVO₂)
Povećanje dinamičke komponente				
*- opasnost od tjelesnog sudara				
+-povećani rizik ako se pojavi sinkopa				

NAČIN I ROKOVI OBAVLJANJA ZDRAVSTVENOG PREGLEDA

Članak 6.

- (3) Zdravstveni pregledi sportaša za sportove **pod klasifikacijom IB, IC, IIA, IIB, IIC, IIIA, IIIB i IIIC** iz stavka 2. ovoga članka obavljaju se u **razmaku od 12 mjeseci**, sukladno ovom Pravilniku te važećim smjernicama koje donosi Hrvatsko društvo za sportsku medicinu Hrvatskog liječničkog zbora.
- (4) Zdravstveni pregledi sportaša za sportove pod **klasifikacijom IA** iz stavka 2. ovoga članka obavljaju se u **razmaku od 24 mjeseca**.
- (5) Zdravstveni pregledi parasportaša za sportove pod klasifikacijom IA iz stavka 2. ovoga članka obavljaju se u razmaku od 12 mjeseci.
- (6) Iznimno od stavaka 3., 4. i 5. ovog članka zdravstveni pregled sportaša može biti određen i u roku kraćem od propisanog

SPECIJALNOST LIJEČNIKA KOJI OBAVLJAJU ZDRAVSTVENI PREGLED

Članak 7.

- (1) Zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i sporta, specijalističke ordinacije sportske medicine i specijalističke ordinacije medicine rada i sporta moraju zadovoljiti posebne propise u odnosu na prostor, radnike i medicinsko-tehničku opremu, a temeljem odredbi pravilnika kojima se uređuju normativi i standardi za obavljanje zdravstvene djelatnosti.
- (2) Tim koji obavlja zdravstvenu zaštitu sportaša čine:
 - doktor medicine **specijalist medicine rada i sporta**
 - prvostupnik sestrinstva ili medicinska sestra/medicinski tehničar.
- (3) Tim zdravstvene zaštite sportaša može imati u skrbi najviše 5000 sportaša.
- (4) **Liječnici školske medicine obavljaju preglede za učenike koji sudjeluju u natjecanjima u sustavu školskog sporta.**

SPECIJALNOST LIJEČNIKA KOJI OBAVLJAJU ZDRAVSTVENI PREGLED

Članak 7.

(1) Zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i sporta, specijalističke ordinacije sportske medicine i specijalističke ordinacije medicine rada i sporta moraju zadovoljiti posebne propise u odnosu na prostor, radnike i medicinsko-tehničku opremu, a temeljem odredbi pravilnika kojima se uređuju normativi i standardi za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

(2) Tim koji obavlja zdravstvenu zaštitu sportaša čine:

- doktor medicine **specijalist medicine rada i sporta**
- prvostupnik sestrinstva ili medicinska sestra/medicinski tehničar.

(3) Tim zdravstvene zaštite sportaša može imati u skrbi najviše 5000 sportaša.

(4) **Liječnici školske medicine obavljaju preglede za učenike koji sudjeluju u natjecanjima u sustavu školskog sporta.**

VRSTA I OPSEG PREGLEDA SPORTAŠA ZA POJEDINI SPORT, UČENIKA I STUDENATA KOJI SUDJELUJU U NATJECANJIMA U SUSTAVU ŠKOLSKOG I AKADEMSKOG SPORTA

Članak 8.

(1) Vrste zdravstvenih pregleda kojim se utvrđuje zdravstvena sposobnost sportaša natjecatelja su:

- **prethodni pregled**, zdravstveni pregled koji se obavlja prije početka sudjelovanja u treningu i natjecanju u određenom sportu,
- **periodični pregled**, zdravstveni pregled koji se od zadnjeg zdravstvenog pregleda obavlja u periodu propisanom člankom 6. ovog Pravilnika
- **izvanredni pregled**
- **kontrolni pregled**, zdravstveni pregled koji se obavlja sukladno procjeni i indikaciji nadležnog doktora medicine koji utvrđuje zdravstvenu sposobnost sportaša.

VRSTA I OPSEG PREGLEDA SPORTAŠA ZA POJEDINI SPORT, UČENIKA I STUDENATA KOJI SUDJELUJU U NATJECANJIMA U SUSTAVU ŠKOLSKOG I AKADEMSKOG SPORTA

Članak 8.

- **izvanredni pregled**, zdravstveni pregled koji se obavlja u roku kraćem od periodičnog pregleda, sukladno odluci nadležnog liječnika iz članka 7. stavka 1. ovoga Pravilnika u sljedećim slučajevima:

a) kada je nakon obavljenog prethodnog ili periodičnog pregleda **određen kraći rok valjanosti** Uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti;

b) **poslije privremene nesposobnosti koja je trajala više od 14 dana** (obaveza javljanja sportaša, sportskog kluba ili nadležnog sportskog saveza ili sportske zajednice na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji šalju sportaša na izvanredni pregled);

c) na zahtjev sportskog kluba, sportskog saveza, odnosno trenera, **zbog neobjašnjivog gubitka prethodnih funkcionalnih sposobnosti, učestalih ozljeda, sumnje na uporabu nedozvoljenih sredstava i metoda, zbog provjere spola sportaša ili drugih stanja koja bi upućivala na promjenu zdravstvenog stanja;**

d) **po obavijesti nadležnog liječnika obiteljske medicine, primarnog pedijatra, primarnog ginekologa ili stomatologa** o promjeni zdravstvenog stanja koje bi moglo utjecati na zdravstvenu sposobnost za sudjelovanje u sportskoj pripremi i natjecanju;

e) **kada je trenutačno zdravstveno stanje povezano s povećanim rizikom** bavljenja određenim sportom;

f) **na osobni zahtjev.**

VRSTA I OPSEG PREGLEDA SPORTAŠA ZA POJEDINI SPORT, UČENIKA I STUDENATA KOJI SUDJELUJU U NATJECANJIMA U SUSTAVU ŠKOLSKOG I AKADEMSKOG SPORTA

Članak 9.

- (1) Zdravstveni pregled maloljetnika obavlja se uz prisustvo roditelja/zakonskog zastupnika, skrbnika.
- (2) Zdravstveni pregled maloljetnika obavlja se i/ili uz potpisanu Izjavu o pristanku utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportaša koja je sastavni dio ovog Pravilnika (Izjava – Prilog IV).
- (3) Sportaš je na zdravstveni pregled obavezan dostaviti svu medicinsku dokumentaciju potrebnu za potpuni uvid u njegovo zdravstveno stanje.**

Opseg zdravstvenog pregleda sportaša

Članak 10.

(1) Minimalni opseg pregleda kojim se utvrđuje zdravstvena sposobnost sportaša obuhvaća:

- **ispis kartona izabranog liječnika obiteljske medicine**/ uvid u CEZIH sustav/potvrda izabranog liječnika obiteljske medicine;
- **popunjen Obrazac zdravstvenog upitnika** za sportaša koji je sastavni dio ovoga Pravilnika (Obrazac – Prilog III)

Opseg zdravstvenog pregleda sportaša

Članak 10.

- anamneza: obiteljska, osobna, socijalna i sportska anamneza (obavezno je utvrditi navedeni podatak kod sportova s oznakom *+ u Tablici 1);
- antropometrija (visina; težina; postotak masnog tkiva);
- klinički pregled (po organskim sustavima);
- **12-kanalni EKG uz procjenu rizika iznenadne srčane smrti prema Seattle kriterijima;**
- mjerenje krvnog tlaka;
- KKS, jetreni enzimi, urea i kreatinin, GUK, urin, serumsko željezo (Fe), te TSH - **u svih sportašica generativne dobi te za sportaše sportova klasifikacije C (visoka razina dinamičkog opterećenja, Tablica 1 u prilogu Pravilnika),**
- spirometrija;
- **ergometrija za sportaše veterane** kada se na temelju anamnestičkih podataka i kardioloških tablica za **procjenu srčanožilnog rizika** utvrdi medicinska indikacija;

Opseg zdravstvenog pregleda sportaša

Članak 10.

- prošireni opseg i sadržaj pregleda i funkcionalne dijagnostike prema sportu, razini opterećenja u treningu i natjecanju, sukladan važećim smjernicama koje donosi Hrvatsko društvo za sportsku medicinu Hrvatskog liječničkog zbora.

Opseg zdravstvenog pregleda sportaša

Članak 11.

(3) Ocjena zdravstvene sposobnosti može biti:

1. Sposoban
2. Sposoban uz vremensko ograničenje (kraće od perioda propisanog člankom 6. ovog Pravilnika)
3. Ograničeno sposoban (uz navod na što se odnosi sposobnost/nesposobnost)
4. Privremeno nesposoban (uz navod najmanjeg trajanja nesposobnosti);
5. Nesposoban;
6. Ocjena nije dana (uz navod razloga).

MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Članak 12.

(1) U ordinaciji, zdravstvenoj ustanovi i trgovačkom društvu koji su registrirani za obavljanje djelatnosti medicine rada i sporta ili sportske medicine, odnosno školske medicine za preglede u sustavu školskog sporta vodi se upisnik obavljenih zdravstvenih pregleda i pohranjuje dokumentacija vezana uz zdravstvene preglede.

(2) Medicinsku dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka, kao i svu ostalu dokumentaciju na temelju koje je dana ocjena zdravstvene sposobnosti, ordinacija, zdravstvena ustanova i trgovačko društvo koje je registrirano za djelatnost medicine rada i sporta ili sportske medicine, odnosno školske medicine obvezni su čuvati sukladno odredbama zakona kojim se propisuje čuvanje arhivskog i registraturnog gradiva.

ORGANIZACIJA PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI U SPORTU; STANDARDI I NORMATIVI MJERA ZA OSIGURANJE PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI NA SPORTSKOM NATJECANJU

Članak 13.

- (1) Vlasnik sportske građevine ili pravna osoba u sustavu sporta koja upravlja sportskom građevinom, **dužna je osigurati automatski vanjski defibrilator (AVD) i komplet za pružanje prve pomoći** tijekom bilo kojeg korištenja sportske građevine.
- (2) Za sportska natjecanja koja se odvijaju na otvorenom i nisu vezana uz sportsku građevinu, **automatski vanjski defibrilator (AVD) i komplet za pružanje prve pomoći dužan je osigurati organizator sportskog natjecanja.**
- (3) AVD uređaji iz stavka 1. i 2. ovog članka trebaju biti upisani u nacionalni Registar AVD uređaja sukladno Pravilniku o standardima za provođenje programa javno dostupne rane defibrilacije (NN 86/20), kako bi bili javno dostupni i prikazani u nacionalnoj mreži AVD uređaja.

ORGANIZACIJA PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI U SPORTU; STANDARDI I NORMATIVI MJERA ZA OSIGURANJE PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI NA SPORTSKOM NATJECANJU

Članak 14.

- (1) Pravna osoba u sustavu sporta koja provodi sportsku pripremu **dužna je** tijekom sportske pripreme **osigurati neposrednu prisutnost osobe** koja je završila **ovlašteni tečaj osnovnih mjera održavanja života uz upotrebu AVD uređaja (BLS)**.
- (2) **Organizator sportskog natjecanja** dužan je tijekom sportskog natjecanja **osigurati neposrednu prisutnost** osobe koja je završila **ovlašteni tečaj osnovnih mjera održavanja života uz upotrebu AVD uređaja (BLS)**, ukoliko na natjecanju nastupa manje od 100 sportaša.

ORGANIZACIJA PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI U SPORTU; STANDARDI I NORMATIVI MJERA ZA OSIGURANJE PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI NA SPORTSKOM NATJECANJU

Članak 15.

- (1) Organizator sportskog natjecanja dužan je tijekom sportskog natjecanja osigurati **neposrednu prisutnost medicinskog djelatnika koji je završio ovlaštenu tečaj naprednog održavanja života (ALS)**, ukoliko na natjecanju nastupa **više od 100 sportaša**.
- (2) Za potrebe sportskog natjecanja kada se očekuje prisustvo **više od 500 natjecatelja** potrebno je osigurati **tim hitne medicinske službe s liječnikom (Tim 1)**.

ORGANIZACIJA PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI U SPORTU; STANDARDI I NORMATIVI MJERA ZA OSIGURANJE PRVE POMOĆI I HITNE MEDICINSKE SKRBI NA SPORTSKOM NATJECANJU

Članak 16.

(1) Osoba ovlaštena za pružanje prve pomoći u skladu s člankom 13. i 14. Pravilnika treba **najmanje svake četiri godine obnoviti postojeću potvrdu.**

(2) Od obaveze polaganja BLS/ALS (tečaj osnovnog održavanja života i tečaj naprednog održavanja života) **oslobođeni su aktivni specijalisti** hitne i urgentne medicine, specijalisti intenzivnog liječenja i anesteziologije, specijalisti kardiolozi, liječnici koji rade u timu hitne medicinske pomoći **te medicinske sestre/tehničari specijalisti u djelatnosti hitne medicine.**

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

- (1) Preglede u skladu s ovim Pravilnikom mogu obavljati i specijalisti drugih specijalnosti koji su do dana stupanja na snagu ovog Pravilnika završili ili upisali Poslijediplomski studij Medicina rada i športa, a koji djelatnost pregleda iz nadležnosti ovog Pravilnika obavljaju u ustanovama ili trgovačkim društvima u skladu s Čl. 7, st. 1
- (2) Za provedbu obveza iz članka 13. stavaka 1. i 2. i članka 14. stavka 1., određuje se **rok u trajanju od 2 godine** od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.
- (3) Nacionalni sportski savezi mogu svojim općim aktima i drugačije regulirati standarde i normative iz članka 13. i 14. ovoga Pravilnika uz pridržavanje minimalnih kriterija utvrđenih ovim Pravilnikom.
- (4) Zdravstveni pregledi sportaša obavljani prije stupanja na snagu ovog Pravilnika **vrijede do dana koji je naveden u potvrdi o obavljenom pregledu.**